TIMAI ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἐτησία Δραχ. χρυσ. 8
Ἑξάμηνος » » 4

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἐτησία Δραχ. χρυσ. . . . 10
Ἑξάμηνος » » . . . 5

Αἱ συνδρομαὶ διὰ τὰ Χανία προπληρώνονται εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστης ἑξαμηνίας

Πᾶν τὸ πρὸς δημοσίευσιν ἀποστέλλεται εἰς τὴν ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ

ΥΨΗΛΑ ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

TIMAI ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΝ

Καταχωρήσεις εἰς τὰς δύο πρώτας σελίδας ὁ στίχος λεπτὰ . . . 25

Εἰς τὴν τρίτην καὶ τετάρτην σελίδα ἀναλόγως κατ' ἀποκοπήν.

Τὰ προγράμματα πλειστηριασμῶν, αἱ εἰδοποιήσεις κλπ. προπληρώνονται

Τὰ χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται

ΓΡΑΦΕΙΟΝ : ὁδὸς «Κανεβάρο»
(Καστέλλι) ἀριθ. 9
(Εἰς τὴν πρώτην πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῷ ἀνερχομένῳ πάροδον)

ΕΤΟΣ Γ΄.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄. || Διευθυντὴς καὶ Συντάκτης Ι. Γ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ || ΑΡΙΘ. 58

ΧΑΝΙΑ, Παρασκευὴ 26 Ἰανουαρίου 1907

ΤΟ ΛΗΞΑΝ ΕΤΟΣ 1906

Παρελθὸν δὲν ὑπάρχει. Εἰς λήθην τὰ παρελθόντα, ἐξετάσωμεν δὲ καὶ σκεφθῶμεν περὶ τῶν ἐνεστώτων θέτοντες τὰς βάσεις τῆς ἀφετηρίας διὰ τὰ μέλλοντα.

Πέπλος πυκνὸς καὶ ἀδιαφανὴς ἐπὶ τοῦ παρελθόντος, τὸ σύνθημα ἀμφοτέρων τῶν μερίδων τῆς Β΄. Συντακτικῆς Συνελεύσεως τοῦ 1906 λήγοντος, ὅπερ ἡ φύσις οὐχὶ ὡς ἀπαίτησιν τοῦ γεγηρακότος ἤδη καὶ ἐξαμβλωθέντος πολιτειακοῦ καθεστῶτος τῆς ἡμετέρας Νήσου παραδίδει, ἀλλ' ὡς δῶρον ἄδωρον, δημιούργημα τερατώδους συστήματος καθιερωθέντος ἐπὶ σκοπῷ ἀμειλίκτου καταχθονιότητος. Καθ' ὅμοιον τρόπον διεκδικοῦσι καὶ οἱ ἄνθρωποι ἕκαστον νέον εἰσερχόμενον ἔτος. Οἱ μὲν νέοι τὸ ἀπεκδέχονται παρὰ τῆς δοτείρας φύσεως ἀπαιτητικῶς, οἱ δὲ γέροντες τὸ θεωροῦσι δῶρον τῆς καλοκαγαθίας καὶ τῆς ἀγαθοσύνης της. Ἀλλ' ἡ Κρητικὴ πολιτεία ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Πρίγκηπος Γεωργίου εἰς τὴν γενέτειραν τοῦ Μίνωος δὲν εἶχε τὴν ἡλικίαν πολὺ ὥριμον, ἐν ἠρίθμ[illegible] ἡ ὀκτὼ χρόνων μόνον βίον, ἀκριβῶς μόλις τὸν νηπιακὸν ἐγκαταλείπουσα καὶ [illegible] τὸ πρῶτον στάδιον τοῦ παιδικοῦ εἰσερχομένη, ὥστε τὸ νέον ἔτος τοῦ 1907 νὰ ἀποδεχθῇ ὡς δῶρον παρὰ τῆς φύσεως. Θέλει νὰ τὸ παραλάβῃ καὶ νὰ τὸ διανύσῃ δικαιωματικῶς καὶ ὡς δικαιοῦχος καὶ νόμιμος κληρονόμος νὰ τὸ ὑποβάλῃ ὑπὸ τὸ κράτος ίας πολιτικῆς ἐξελίξεως. Καὶ ὅπως διασῃ ἡ Κρητικὴ Πολιτεία τὸ νέον τοῦτο ἔτος ἄσπιλον, μὴ ἐμβαπτισμένον εἰς τὰ βορβορώδη τενάγη τοῦ παρελθόντος, καὶ μὴ βορβορωμένον εἰς τὰ θολὰ καὶ σκωληκώωτα τέλματα, ἐν οἷς διεβιώσατο ὀργιάζον καὶ κορυβαντιῶν τὸ ἀπαισίας μνήμης ἐγκαλεῖψαν ἡμᾶς, ἔχει ἀνάγκην ποιᾶς τινὸς ἐπισκοπήσεως τοῦ ἐξαμβλωματικοῦ παρελθόντος, ὅπερ ἡ ἀδέκαστος κρίτρια θέλει κρίνει εἰς ἄλλον προσεχὲς καὶ ἀπομεμακρυσμένον καὶ θέλει ἀφεύκτως τὸ σημειώσει εἰς τὸ κρητικὸν λενδάριον ὡς ἐποχὴν ἀποφράδα.

Ἀλλὰ τὸ 1906 διῆλθεν οὐ μόνον ἐν ἀνωμάλῳ πολιτικῇ καταστάσει διὰ τὴν ἡμετέραν Νῆσον, ἀλλὰ διεβιώσατο καὶ ἐν πλήρει ἠθικῇ ρασίᾳ, ὥστε ἐπεβάλλετο νὰ ζητηθῶσι νέαι πηγαὶ διὰ νὰ ποτισθῇ ὁ λαὸς τῆς Κρήτης, ὁ περιούσιος αὐτὸς ἀνεξίκακος ἄρνας, ὁ κατεχόμενος ὑπὸ λυσαλέας δίψης εἰς τὰς πηγὰς ταύτας, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνῃ ἐν πλήρει ζωῇ καὶ προώρως. Εἰς τὸν πολιτικὸν βίον τοῦ κρητικοῦ λαοῦ ἀπαντῶνται τοσαῦται ἐκφάνσεις καὶ ποικιλίαι, μεταβολαὶ καὶ ἀλλοιώσεις ὥστε δύναται ἡ ἀμερόληπτος ἱστορία νὰ σημειώσῃ ἐν αὐτῷ τὴν ἀκμὴν τοῦ φρονήματος καὶ τὴν παρακμὴν τῆς ὑπάρξεως του κατὰ τὰς διαφόρους περιστάσεις τὰς ὁποίας ὑπὸ τὴν δουλείαν διήνυσε καὶ κατὰ τὴν πρόσφατον περίοδον, καθ' ἣν ἐνόμισεν ὅτι ἀπηλευθερώθη. Ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ ἀποφανθῶμεν μαντικὴν Κάλχαντος ὅτι ὁ κρητικὸς λαὸς τῇ πολιτικῇ του σταδιοδρομίᾳ διαγράφων τὴν αὐτὴν τροχιάν, τὴν ὁποίαν διέγραψαν οἱ προπάτορες του πρὸ αἰώνων μὲ σταθμοὺς τὸς ἀπλέτου ὁδηγοῦντος αὐτὸν εἰς τέρμα θητόν, ἀφ' οὗ δὲν δύναται νὰ τὸν ἐμποδίσῃ οἱοσδήποτε καὶ ἂν ἀπέλθῃ βάσκανος ίμων νὰ φθονήσῃ τὸ καλλίκαρπον δένδρον τοῦ ὁποίου τὸν καρπὸν ὡριμασμένον περιμένει μὲ ἐναγώνιον ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονὴν γευθῇ, θέλει φθάσῃ ἐν προσεχεῖ μέλλοντι τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν συνεχίζων τὰς παραδόσεις τῶν προγόνων, μέχρις οὗ κατισχύσει τῶν δυσχερειῶν, ὅσαι παρεμβάλλονται εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς πλήρους ἐθνικῆς του ἀποκαταστάσεως· μὲ ὅλην δὲ τὴν παρουσιασθεῖσαν ἀντιξοότητα καὶ ἐκτροπὴν του τὸ παρελθὸν ἔτος παρεσύρθη εἰς τὸν καιάδαν τῶν ἐποιχομένων ἐνιαυτῶν, καθ' οὓς διέτρεξεν ὁ περιούσιος τῆς Κρήτης λαὸς τοὺς μεγαλητέρους τῶν κινδύνων, τοὺς ὁποίους ἀντιμετώπισε μετ' ἀξιοθαυμάστου θάρρους καὶ μετ' ἀξιοζήλου σθένους δυναμένου νὰ θεωρηθῇ ὡς θαῦμα τοῦ σημερινοῦ αἰῶνος.

Τὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα ἔλαβον χώραν ἐν τῇ Νήσῳ καὶ τὰ ὁποῖα θὰ κρίνῃ ἡ ἀδέκαστος ἱστορία, μαρτυροῦσιν ὅτι ὁ θεὸς τῆς Κρήτης δὲν ἐγκατέλιπεν αὐτήν, ὥστε νὰ γίνῃ ἕρμαιον ἰδίων πολιτικῶν σκοπῶν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν πραγματικὴν ὀντότητα τῆς πολιτικῆς του ἀποκαταστάσεως ἐξελισσομένων. Καὶ ὅπως τὰ γεγονότα δέον νὰ ἐπισκοπηθῶσι καὶ ἐξετασθῶσι φιλοσοφικώτερον καὶ ἀμεροληπτότερον, ἢ ὅσον ἐν τῇ Κρητικῇ ἀρθρογραφίᾳ ἐξετάσθησαν, χρειάζεται δὲ οὐχὶ προκατάληψις καὶ μεροληψία, ἀλλὰ ἀκαιρεότης καὶ ἄκρα εἰλικρίνεια, μεθ' ἧς θέλομεν προσπαθήσει νὰ τὰ χαρακτηρίσωμεν ἐν τοῖς ἑπομένοις.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ ΕΠΑΙΤΕΙΑ

Τὸ νὰ ζητῇ τις ἐλεημοσύνην, πτωχὸς ὤν, εἶναι πρᾶγμα πολὺ φυσικόν. Τὸ νὰ ζητῇ δὲ τὴν ἐλεημοσύνην ταύτην ἄνευ ὅρων εἶνε καὶ λογικὸν καὶ συνεπές. Ἀλλὰ τὸ νὰ ζητῇ τις ἐλεημοσύνην ὑπὸ ὅρους εἶνε πρᾶγμα τόσον περίεργον, τόσον πρωτοφανές, ὥστε δικαίως καταντᾷ ἀνυπόφορον καὶ δικαιότατα δύναται νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀγανάκτησιν καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου χαρίσματος τοῦ ἀνθρώπου. Τῆς τελευταίας ταύτης περιπτώσεως παρέστην μάρτυς κατά τινα τῶν τελευταίων ἡμερῶν.

Ἄραψ τις, πτωχός, ὡς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ του ἐφαίνετο, τυφλὸς καὶ κρατῶν βακτηρίαν, ἵστατο εἴς τινα τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως ἐπαναλαμβάνων γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ τὴν αὐτὴν φράσιν, τὰ ἐσβεσμένα βλέμματα ἀτενῶς πάντοτε στρέφων πρὸς τὸν οὐρανόν. Καίτοι δὲν γνωρίζω τὴν ἀραβικὴν ἐν τούτοις κατενόησα ὅτι κάτι ἐζήτει ἀπὸ τοὺς διαβάτας καὶ φυσικὰ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐλεημοσύνην. Ἐπλησίασα καὶ ἀπέθηκα ἐπὶ τῆς ἀνοικτῆς παλάμης τῆς τεταμένης χειρός του μίαν δεκάραν. Ἡ τεταμένη παλάμη ἐχαλαρώθη καὶ οἱ δάκτυλοι ἔψαυσαν τὴν δεκάραν ἣν ἀπέθηκα ἐπὶ ταύτης. Ἐσίγησε καὶ μετά τινα δευτερόλεπτα ἀφ' οὗ ἐπείσθη περὶ τοῦ πράγματος ὅπερ οἱ δάκτυλοί του ἔψαυσαν «Νάσ» ἐφώνησε καὶ μοὶ ἐπέστρεψε τὴν δεκάραν. Παρεξενεύθην καὶ ἠρώτησα διερχόμενον ἀχθοφόρον ἐὰν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἄλλο τι ἀπὸ ἐλεημοσύνην ἐζήτει καὶ τί εἴδους ἦτο τὸ ἄλλο ἐκεῖνο. Ὑπέθεσα ὅτι ἀντελήφθη ὅτι εἶμαι Νουσρὰν καὶ δὲν ἤθελεν ἀπὸ ἄπιστον ἐλεημοσύνην. Ἔμαθον ὅμως πρὸς μεγάλην μου ἔκπληξιν ὅτι ὄντως ἐλεημοσύνην ἐζήτει, ἀλλ' ὅτι ἐζήτει **Πέντε γρόσια** καὶ ὅτι ὀλιγώτερα τῶν **Πέντε** δὲν ἐδέχετο! Μοὶ ἐφάνη πολὺ περίεργον τὸ πρᾶγμα καὶ τὸν ἠρώτησα ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ τις ὅστις νὰ δώσῃ εἰς ἐπαίτην Πέντε γρόσια καὶ ὅτι ἐὰν ὑπῆρχον τοιοῦτοι ἄνθρωποι διδόντες δι' ἐλεημοσύνην εἰς ἐπαίτας τῶν δρόμων πέντε γρόσια νὰ μοὶ τοὺς συστήσῃ διότι ἀμέσως καὶ ἐγὼ θὰ μετεβαλλόμην εἰς ἐπαίτην τοῦ εἴδους τούτου. Ὁ ἀχθοφόρος ἐγέλασε καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι ὑπάρχουν τοιοῦτοι ἄνθρωποι, ἀλλ' οὗτοι εἶναι σπάνιοι εἰς τὰ Χανιά, συνηθέστεροι ὅμως εἰς ἄλλα τῆς Τουρκίας μέρη, ὅπου τοὺς τοιούτους ἐπαίτας τοὺς θεωροῦν **ἐβλιγιάδες** καὶ ἰδίως εἰς τὸ **Χάτζι**. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δύναται νὰ φωνάζῃ ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ζητῶν τὰ **Πέντε γρόσια** καὶ ἐν τούτοις κανεὶς νὰ μὴ δίδῃ προσοχήν τινα, οὐδὲ νὰ τὰ δίδῃ. Δύναται νὰ φωνάζῃ καὶ ἑβδομάδα ὁλόκληρον καὶ ὅμως νὰ μὴ τὰ ἀποκτᾷ. Νὰ μὴν τὰ στέλλῃ ὁ Θεός. Ὁ πτωχὸς αὐτὸς δὲν ζητᾷ, ἀλλὰ παρακαλεῖ τὸν θεὸν νὰ τοῦ στείλῃ **Πέντε γρόσια**. Βλέπετε ὅτι ἀρκεῖται αὐτὸς εἰς τὰ **Πέντε γρόσια**. Ἐδῶ, μοὶ εἶπεν, ἦλθε πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἕνας ὅμοιος ἐπαίτης ὅστις ἐπὶ ἓξ μῆνας διαρκῶς ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ἐζήτει ἀπὸ τὸν Θεὸν **ἑπτὰ μετζήτια. σαράντα ψωμιὰ καὶ ἕνα καπότο**! Ἐφώναζεν ἐπὶ ἓξ μῆνας χωρὶς ὁ Θεὸς νὰ τοῦ τὰ στείλῃ, χωρὶς νὰ φωτίζῃ ἄνθρωπόν τινα νὰ τοῦ τὰ δώσῃ. Ἐπὶ τέλους εὑρέθη ἕνας ἀγᾶς ὁ ὁποῖος μίαν ὡραίαν πρωΐαν, τοῦ ἐμέτρησε τὰ ἑπτὰ μετζήτια, τοῦ ἐφόρτωσε εἰς τὴν ῥάχιν του τὰ **σαράντα ψωμιὰ** καὶ τὴν περιέβαλε μὲ τὸ **καπότο** καὶ ἔτσι ὁ ἄνθρωπος ἔπαυσεν ἐπικαλούμενος τὴν θείαν μεσολάβησιν καὶ σιγήσας ἀπῆλθεν ἐκ Χανίων. Τὸν ἠρώτησα ἐὰν εἶχε μάθῃ ἂν εἰς τὴν ἄλλην πόλιν ποῦ ξεβάρκαρε, ἐὰν ἐπανελάμβανε τὸν αὐτὸν μανὲ καὶ ἐὰν ἔμαθεν ὅτι εὑρέθη ὅμοιος φιλελεήμων ὅστις νὰ τῷ ἔδωκε τὰ **Ἑπτὰ μετζήτια** ἢ ἐὰν τὸν ἀριθμὸν τῶν Ἑπτὰ μετζητιῶν τὸν ηὔξησε ἢ τὸν ἠλάττωσε. Ὁ ἀχθοφόρος δὲν ἐγνώριζε τίποτε πλέον περὶ αὐτοῦ, ἐγνώριζεν ὅμως μίαν ἄλλην ἱστορίαν περὶ ἑνὸς ἄλλου, ὃν ἤκουσε ἰδίοις ὠσὶν εἰς τὸ Χάτζι καὶ ἣν ἱστορίαν μοῦ διηγήθη λίαν εὐχαρίστως.

Ὅτε ἐπῆγεν εἰς τὸ Χάτζι εὗρεν ἕνα ἐπαίτην τοῦ ἰδίου τύπου καὶ τοῦ αὐτοῦ φυρέματος ὅστις ἀπὸ **πέντε ἐτῶν** εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τῆς ὁδοῦ τῆς μᾶλλον πολυανθρώπου καὶ μᾶλλον πολυσυχναζομένης ὑπὸ τῶν χατζήδων, ἐζήτει ἀπὸ πρω[illegible] βαθείας νυκτὸς ἀπὸ τὸν Θεὸν **Πεντακοσ[illegible] λίρας**, Βλέπετε ὅτι αὐτὸς ἦτο πολὺ ἐπαι[illegible]κώτερος τῶν δύο πρώτων. Πεντακοσίας λίρας, ποσὸν ἀρκετὰ σεβαστὸν ὅπερ καθεὶς θὰ ἐπεθύμει νὰ ἔχῃ καὶ δι' ὅπερ ἴσως νὰ ἐφώναζε περισσότερα ἀκόμη ἔτη, ἐὰν ἦτο βέβαιος ὅτι θὰ εὑρίσκετο κανεὶς νὰ τοῦ τὸ δώσῃ. Καὶ ὅμως καίτοι ὁ περισσότερος κόσμος τὸν ἤκουε μετ' ἀδιαφορίας καὶ ἡ ἐντύπωσις, ἣν ἡ ἀπαίτησίς του ἐγένα, ἐφαίνετο ἐξ ὁλοκλήρου χιμαιρικὴ καὶ ἀνόητος, ἐν τούτοις μίαν ἡμέραν εἷς Κενέζος χατζῆς, ἀκούσας τοῦ ἐπαίτου, ἐμέτρησε τὰς πεντακοσίας λίρας εἰς αὐτὸν καὶ οὕτω ἡ ἐπὶ πέντε ἔτη διαρκὴς τοῦ πτωχοῦ ἐπίκλησις ἔλαβε σάρκα καὶ ὀστᾶ, αὐτὸς δὲ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐσίγησε, δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεὸν ὅτι εἰσήκουσε τὰς δεήσεις του καὶ ὅτι ἐφώτισε ἄνθρωπον ὅστις ἐξεπλήρωσεν τὴν ἐπιθυμίαν του.

Ἀναντιρρήτως τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐπαιτείας εἶναι πρωτοφανές. Εἶναι ἐπαιτεία ἄνευ ἀνταλλάγματος. Ὁ τοιοῦτος ἐπαίτης δὲν ὁμοιάζει τοὺς ἄλλους τοὺς κοινούς, οἵτινες παρακαλοῦσιν τὸν θεὸν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τῶν ἀποθαμένων σου ἢ τῆς ὑγείας τῆς ἰδικῆς σου καὶ συνεπῶς εὐχαριστοῦσί σε, τὸν διδόντα, εἰς ὃν παρέχουσιν ἀντὶ ἀνταλλάγματος τῆς πεντάρας σας ἢ τῆς δεκάρας σας τὰς εὐχάς των. Ὁ πτωχὸς ὅστις σᾶς παρουσιάζεται σήμερον δὲν χρεωστεῖ τίποτε εἰς σᾶς καὶ οὐδεμίαν εὐχὴν σᾶς δίδῃ ὡς ἀντάλλαγμα ἐκείνου τὸ ὁποῖον δίδετε σεῖς εἰς αὐτόν Διότι αὐτὸς δὲν ζητεῖ ἀπὸ σᾶς τίποτε, ζητεῖ ἀπὸ τὸν θεὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διὰ τῶν φωνῶν του ζητεῖ. Συνεπῶς ἐὰν ὑπάρχῃ κανεὶς τὸν ὁποῖ πρέπει νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ νὰ εὐλογήσῃ δὲν εἶνε ὁ διδῶν ἄνθρωπος, ἀλλὰ ὁ θεὸς ὁ φωτίζων τὸν ἄνθρωπον νὰ δώσῃ, ὅ,τι ὁ πρωτοφανὴς οὗτος ἐπαίτης, ὁ ὀλίγον μπαγαπόντης καὶ πολὺ ἀριστοκράτης, παρὰ τῷ Θεῷ ζητᾷ.

Ε.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ
ΕΝ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

Διὰ τοὺς ὑλιστὰς τοὺς ἐκ τοῦ μηδενὸς δημιουργήσαντας τὸ σύμπαν, διὰ τοὺς ἀμφιβάλλοντας, διὰ τοὺς δυστυχοῦντας καὶ πάσχοντας καὶ ἀπογοητευμένους ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἀρχίζομεν μελέτην ἐπὶ ζητήματος ἀπασχολοῦντος σήμερον μέγα μέρος τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ πεπολιτισμένου κόσμου. Πολλάκις ὁ ἄνθρωπος ἐν κρισίμοις στιγμαῖς τοῦ βίου του, ἐρωτᾷ ἑαυτόν, τί εἶμαι; πόθεν ἔρχομαι; ποῦ πηγαίνω;

Ἵνα λοιπὸν ἐπιχύσωμεν βάλσαμον παρηγορίας εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἠθικῶς ταλαιπωρουμένων, τίθεμεν ὡς βάσιν τοῦ ἡμετέρου θέματος, τὸ περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ζήτημα καὶ τὸ δυνατὸν τῆς ἐπικοινωνίας τῶν ζώντων μετὰ τῶν τεθνεώτων ὑπὸ ὡρισμένας συνθήκας, τὰς ὁποίας θέλομεν ἀναπτύξει.

Θὰ προσπαθήσωμεν ὅσον τὸ ἐφ' ἡμῖν νὰ καταστήσωμεν τὸ πρᾶγμα ἀντιληπτὸν καὶ πιστευτὸν διὰ τῆς νεωτέρας πειραματικῆς ψυχολογίας, ἢ τοῦ κοινῶς λεγομένου πνευματισμοῦ. Διότι ὁ ἄνθρωπος τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, κεκμηκὼς ἤδη ὑπὸ τῶν ἀπείρων καὶ πολλῶν καὶ ἐν πολλοῖς ἀντιφασκουσῶν θεωρειῶν, δὲν ἀρκεῖται διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ μόνης εἰς τὴν λύσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ προβλήματος. Ἀπέναντι πάσης ἄλλης φαντασιώδους θεωρείας, ἀποδείξεις ἁπτάς, αἰσθητὰς ἵνα διασκεδάσῃ πᾶσαν αὐτοῦ ἀμφιβολίαν. Λικνισθεὶς ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἐπὶ ἐσφαλμένων διδασκαλιῶν ἐγένετο δύσπιστος καὶ ἀληθὴς πυρωνιστής.

Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐννοήσωμεν καθαρῶς καὶ σαφῶς ὅσα μέλλομεν νὰ ἐκθέσωμεν, ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ λεπτομερείᾳ, εἶναι ἀνάγκη νὰ προτάξωμεν γνώσεις τινὰς καθαρῶς ἐπιστημονικάς, πειραματικῶς ἐξηκριβωμένας καὶ ἀνεπιδέκτους ἀμφισβητήσεως. Αὗται θέλουσι τὰ μάλιστα διευκολύνει ἡμᾶς εἰς τὴν ἐξήγησιν τῶν φαινομένων καὶ δι' αὐτῶν θέλομεν σχηματίσει τὴν πεποίθησιν ὅτι ταῦτα δὲν εἶναι ὑπερφυσικὰ ὅπως μέχρι τοῦδε ἐθεωροῦμεν πᾶν φαινόμενον οὗτινος τὴν ἐξήγησιν ἠγνοοῦμεν.

Τοιουτοτρόπως θέλομεν προβῇ εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ ἀνθρώπου ὑπό τε ὑλικὴν καὶ πνευματικὴν ἔποψιν καὶ διὰ τῶν ἐσχάτως ἀνακαλυφθέντων νέων νόμων τῆς φύσεως, τέως μυστηριωδῶν, θέλομεν προσεγγίσει ὅσον τὸ δυνατὸν εἰς θετικὸν καὶ λογικὸν συμπέρασμα.

Ἡ πρόοδος τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, κατὰ τὰς ἀναριθμήτους αὐτῆς βαθμίδας, παραβάλλεται πρὸς τὸν ἐν ὑψηλῷ ὄρει ἀνερχόμενον περιηγητήν. Καθ' ὅσον ἀνυψοῦνται ὁ περὶ αὐτὸν ὁρίζων εὐρύνεται καὶ νέα θεάματα μεγαλοπρεπῆ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ διανοίγονται. Οὕτω καὶ ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη, ἐν τῇ ἀδιαλείπτῳ αὐτῆς προόδῳ ἀνακαλύπτει καθ' ἑκάστην ἡμέραν νέα κεκρυμμένα ἐν τῇ φύσει μυστήρια τὰ ὁποῖα αὕτη μετὰ μεγάλης δυσκολίας προδίδει εἰς τὴν ἀδιαλείπτως καὶ ἀκαμάτως διερευνῶντα καὶ ἐπιζητοῦντα τὴν κατάκτησιν πάντων τῶν φαινομένων αὐτῆς ἄνθρωπον. Πόσα γεγονότα, περιβεβλημένα, μέχρι πρὸ ὀλίγου [illegible] χρόνου διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ὑπερφυσικοῦ, δὲν ἐξηγοῦνται σήμερον πληρέστατα διὰ τῶν νόμων τῆς φύσεως. Τίποτε τὸ ὑπερφυσικὸν ἐν τῷ κόσμῳ δὲν ὑπάρχει· πολλῶν τέως ἀγνώστων ἡ ἐξήγησις ἤρχισε νὰ δίδεται συμφώνως μὲ τὰς νεωτέρας κατακτήσεις τῆς ἐπιστήμης.

Γνωρίζομεν πόσον αἱ αἰσθήσεις ἡμῶν εἰσὶ περιωρισμέναι, πόσον τὸ περιβάλλον αὐτὰς πεδίον εἶναι στενόν.

Πέραν τῶν ἀκτίνων καὶ τῶν χρωμάτων τὰ ὁποῖα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν βλέπομεν, ὑπάρχουσι ἄλλαι ἀκτῖνες ἃς αἱ χημικαὶ ἀντιδράσεις καὶ ἡ φωτογραφικὴ πλὰξ ἀποδεικνύουσι τὴν ὕπαρξιν. Ὡσαύτως τοὺς ἤχους ἀκούομεν μέχρι τινός, πέραν τοῦ ὀξυτάτου καὶ τοῦ βαρυτάτου ἀκουστικοῦ ἤχου, αἱ ἠχητικαὶ δονήσεις, δὲν ἐπηρεάζουσι τὸ ἀκουστικὸν ἡμῶν νεῦρον.

Ἐὰν δὲν ὡπλίζωμεν τοὺς ὀφθαλμούς μας διὰ τῶν ἀνακαλύψεων τῆς ὀπτικῆς, τί θὰ γνωρίζωμεν σήμερον περὶ τοῦ σύμπαντος; Οὐ μόνον θὰ διατελῶμεν ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῶν μεμακρυσμένων ἡλίων καὶ κόσμων τοῦ ἀπείρου ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν γειτονικῶν ἡμῶν πλανητῶν οὐδεμίαν θὰ εἴχωμεν ἰδέαν. Βαθμηδὸν ὅμως αἱ παρατηρήσεις χάριν εἰς τὸ τηλεσκόπιον ἐπεξετάθησαν καὶ τῇ βοηθείᾳ τούτου γνωρίζομεν σήμερον νέους πλανήτας καὶ νέους ἡλίους ἀσυγκρίτως μεγαλυτέρους καὶ εἰς ἀδολίστους ἀποστάσεις ὑπάρχοντας.

Ἐξ ἄλλου τὸ μικροσκόπιον μᾶς ἐδίδαξεν τὴν ὕπαρξιν τέως ἀγνώστου μικροκόσμου. Πανταχοῦ πέριξ ἡμῶν, ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἐν τῷ ἀέρι ἐν τοῖς ὕδασι, διατῶνται καὶ ἐκκολάπτονται μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος μυριάδες ὄντων ἀοράτων διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, καὶ ἐπηρεάζον-